

Podniková ekonomika (POEKR, PODEK)

Ing. Eliška Svobodová, Ph.D.

Podniková ekonomika

- Garant předmětu: prof. Ing. Iva Živělová, CSc. ,
- Přednášející: doc. Ing. Jaroslava Rajchlová, Ph.D.
Ing. Eliška Svobodová, Ph.D.
- Cvičící: doc. Ing. Jaroslava Rajchlová, Ph.D. (čtvrtek)
Ing. Eliška Svobodová, Ph.D. (pondělí/čtvrtek)
- Rozsah: 2 hod. (přednáška) + 2 hod. (cvičení) / týden
- Ukončení předmětu: zápočet + zkouška
- Cíl předmětu: poskytnout informace a pochopit fungování podniku a jeho ekonomické činnosti

Obsah přednášek

- Podnik v tržní ekonomice, podnikové formy
- Majetek podniku, jeho struktura a způsoby jeho oceňování
- Finanční základna podniku a jeho alokace v majetku
- Výnosové a nákladové souvislosti tvorby finančního výsledku podniku
- Zjišťování, zdaňování a rozdělování finančního výsledku podniku
- Obrat peněžních prostředků, peněžní toky v podniku
- Hodnocení ekonomické efektivity investic
- Finanční analýza podniku

Volné dny 6.10.; 17.11.

Podmínky pro úspěšné složení zkoušky

- **Zkouška** - písemná (testové otázky)
maximálně 50 bodů, min. 30 bodů
- **Zápočet** – maximálně 50 bodů
 - min. 18 bodů + uznání projektu zaměřeného na hodnocení finanční situace vybraného podniku (max. 20 bodů)
 - kontrolní test v 11./12. výukovém týdnu – max. 30 bodů (oprava 12. /13. týden) – min. 18 bodů)
- **Celkové hodnocení předmětu**

výborně (A)	90 - 100 bodů
velmi dobře plus (B)	80 - 89 bodů
velmi dobře (C)	70 - 79 bodů
dobře plus (D)	60 - 69 bodů
dobře (E)	50 - 59 bodů

Obsah projektu:

- Cílem projektu bude **vyhodnotit finanční situaci vybraného podniku za poslední tři roky**. Jeden projekt bude zpracovávat max. 5 studentů.
- *Části projektu:*
 - Představení vybraného podniku – název, sídlo, společníci a popis výrobního zaměření podniku (rozsah 1-2 strany).
 - Analýza majetkové a kapitálové struktury podniku.
 - Výpočet a vyhodnocení výsledků rozdílových a poměrových ukazatelů finanční analýzy (zadluženost, likvidita)
 - Celkové shrnutí hospodaření podniku, poukázání na pozitivní a negativní stránky podniku, formulace návrhů na zlepšení situace (1-2 strany).
- *Celkový rozsah projektu je 10-15 stran.*
- ***Projekt bude odevzdán v tištěné podobě na cvičení v 8. výukovém týdnu.***

- *Hodnocení projektu bude následující:*
 - Vizuální a formální podoba projektu: 0 – 5 bodů
 - Kvalita, obsah a struktura projektu: 0 – 10 bodů
 - Správnost vyvozených závěrů a doporučení 0 – 5 bodů

Kontrolní test:

- Kontrolní test bude obsahovat příklady a teoretické otázky týkající se problematiky probírané na cvičení.
- **Termín kontrolního testu je 11./12. výukový týden.**
- Student musí získat min. 18 bodů z celkového počtu 30 bodů. Při nesplnění podmínek má student možnost jedné opravy (ve 12./13. výukovém týdnu)

Informace ke zkoušce:

- **Zkouška:**

- 25 testových otázek / 20 minut
 - max. 50 bodů / min. 30 bodů
- Test se vyplňuje na počítači.
- Jedna správná odpověď.
- Za špatnou odpověď se body neodečítají.

Základní literatura:

- SCHOLLEOVÁ, H. *Ekonomické a finanční řízení pro neekonomy*. Praha: Grada, 2017
- PROCHÁZKOVÁ TAUŠL, P. *Podniková ekonomika - klíčové oblasti*. Grada Publishing
- SYNEK, M., KISLINGEROVÁ, E. *Podniková ekonomika*. Praha: C. H. Beck, 2010.
- WÖHE, G., KISLINGEROVÁ, E. *Úvod do podnikového hospodářství*. Praha: C. H. Beck 2007.
- ŽIVĚLOVÁ, I. *Podniková ekonomika*. Brno: Mendelova univerzita, 2013.

Podnik v tržní ekonomice, podnikové formy

Co je to podnikání?

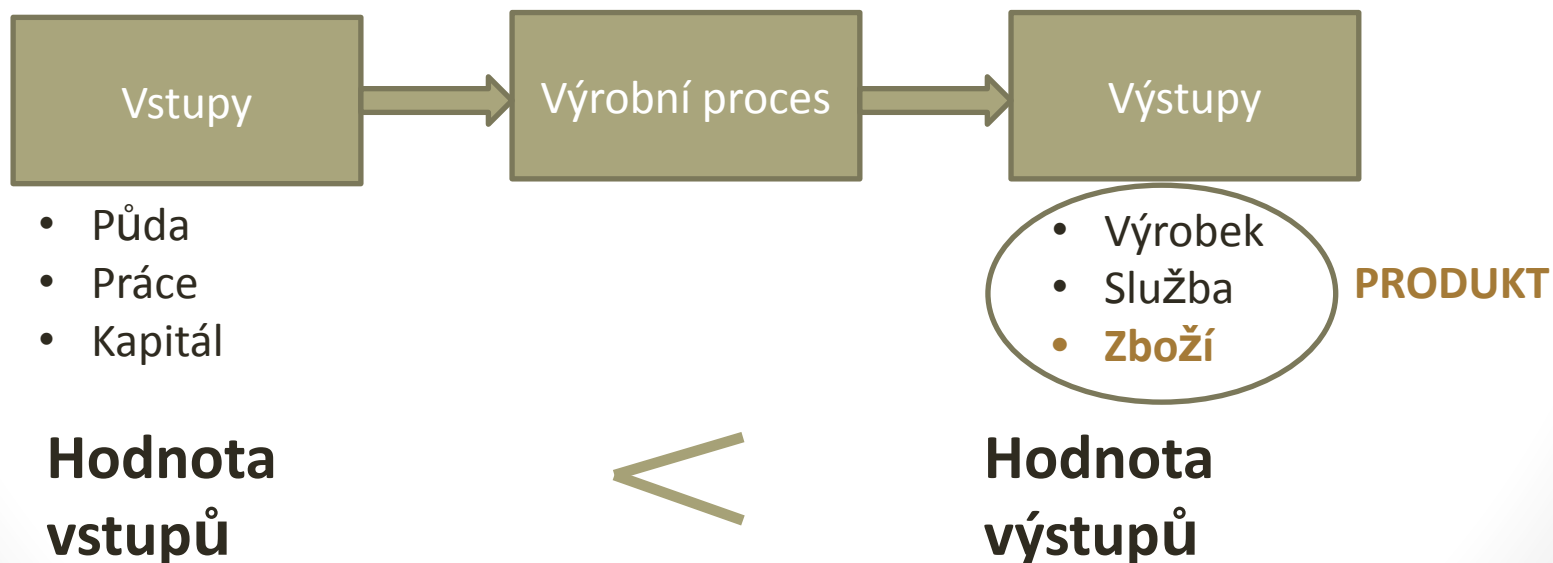
- Aktivita, kdy jednotlivci pracují pro sebe a profitují z rizika a výnosů z něho, na rozdíl od jednotlivců, kteří volí bezpečný důchod v placeném zaměstnání.

Co je smyslem podnikání?

- Smyslem podniku je organizování lidské činnosti v daném okruhu uspokojování cizích **potřeb** tak, aby i potřeby podnikatele byly uspokojeny.
- Podnik je kombinace výrobních činitelů, s jejichž pomocí vlastníci podniku chtějí dosáhnout konkrétních cílů.
- Podniky od svého založení usilují o vytvoření významné konkurenční výhody s cílem využití zdrojů a zajištění prodeje svých produktů v různých zemích.

Ekonomické pojetí podnikání

- Podnikání je zapojení ekonomických zdrojů a jiných aktivit tak, aby se zvýšila jejich původní hodnota

Znáte nějaký podnik??

Co je to podnik??

Obecná definice podniku

- Subjekt, v němž dochází k přeměně zdrojů (vstupů) ve statky (výstupy).
- Základní jednotka v níž je realizována výroba nebo jsou poskytovány služby
- Uspořádaný a řízený celek se vstupy a výstupy vzniklý za účelem podnikání

Důvody pro existenci podniků:

Proč podniky existují???

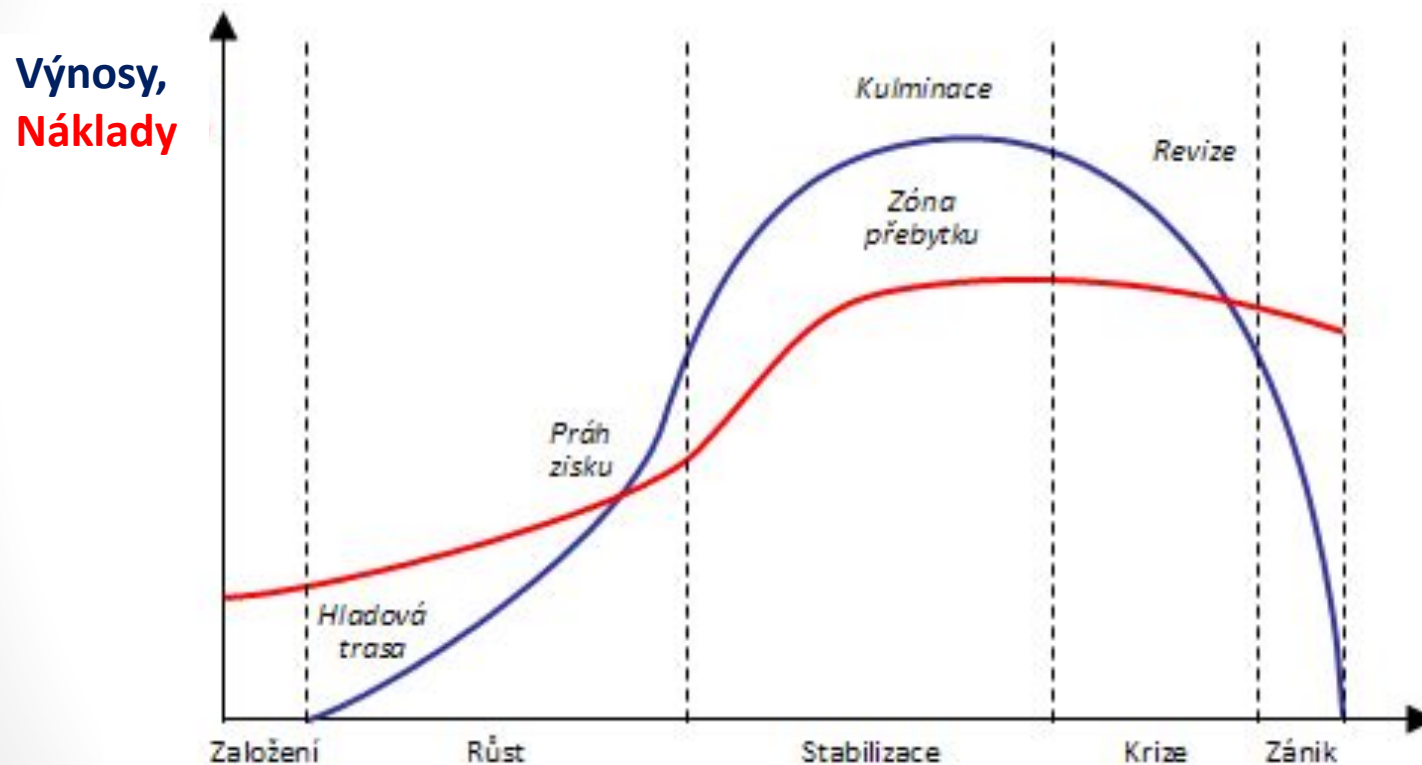
Protože

- Výroba je finančně náročná
- Je možné využít úspory z rozsahu
- Dochází k efektivnějšímu řízení výrobního procesu

Dvě základní funkce podniku

- **Individuální poslání** (zhodnocení vloženého kapitálu)
- **Společenské poslání** (uspokojení zájmu subjektů – dodavatelé, zaměstnanci, odběratelé, věřitelé, stát apod.)

Životní cyklus podniku:

Kdo je to podnikatel?

- Hnací mechanismus tržní ekonomiky
- Prosazuje nové kombinace nebo inovace
- Vnímá ziskové příležitosti
- Snaží se identifikovat nové podnikatelské příležitosti (nový výrobek, nová metoda výroby, otevření nového trhu, využití nového zdroje, suroviny nebo polotovaru)

Jaká je úloha podnikatele?

Stanovit vizi, cíle a strategii firmy

Jiná označení pro podnikatele?

- Rozhodovatel
- Oportunista
- Inovátor
- Arbitr
- **Kapitalista**
- **Manažer**

Podnikatelem, může být:

- **Fyzická osoba** – samostatné podnikání jednotlivců pod jejich vlastním jménem a na vlastní odpovědnost
- **Právnícká osoba** – nový právní subjekt – osobní či kapitálová společnost

Funkce podniku

- funkce výrobně ekonomická
- funkce organizační
- řídicí funkce
- funkce finančně-ekonomická
- funkce sociální

Před zahájením podnikatelské činnosti

rozhodujeme o:

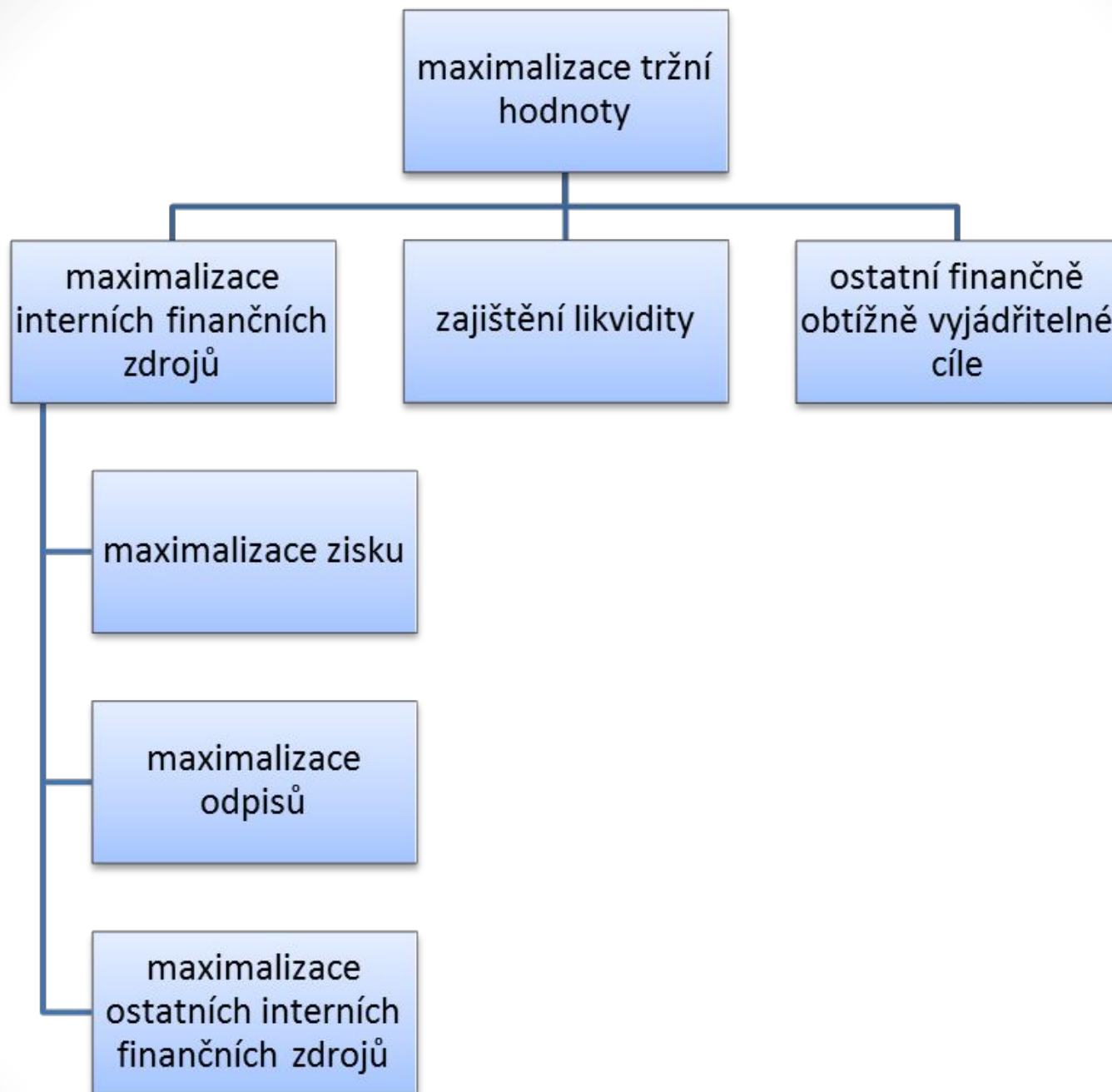
- Předmětu podnikání
- Potřebě finančních prostředků o jejich dostupnosti
- Předpokladech pro podnikatelskou činnost
- Doplnění znalostí
- Místu lokalizace

Základní cíl podniku =>

Maximalizace **tržní hodnoty**
podniku

proč ne **maximalizace zisku**???

Protože....

Alternativní cíle podniku

1. Maximalizace tržeb
2. Dosažení stanoveného tržního podílu
3. Přežití
4. Dosažení uspokojivé míry zisku
5. Zajištění hospodářských, sociálních a jiných potřeb

Členění podniků

- A. Podle předmětu činnosti,
- B. Podle velikosti,
- C. Podle právní formy.

A. Členění podniků – podle předmětu činnosti

- **Podniky výrobní – těžební, zemědělské, energetické, zpracovatelské**
- **Podniky poskytující služby**
 - Obchodní
 - Dopravní a spojové
 - Peněžní

Členění podniku podle předmětu činnosti

- **primární sektor** - např. lesnictví, zemědělství, těžební průmysl atd.
- **sekundární sektor**- podniky zpracovávající statky získané v primárním sektoru, jde hlavně o zpracovatelský průmysl
- **terciální sektor** - především služby – banky, obchody, školství, doprava apod.
- **kvartérní sektor** - především výzkum a vývoj

B. Členění podniků – podle velikosti

- Drobné
- Malé
- Střední
- Velké

Kritéria??

Podniky podle velikosti

Členění podniků dle velikosti – legislativa Evropské unie

Členění podniků	Počet zaměstnanců	Hodnota aktiv (majetku podniku)	Velikost obrátu (hodnota tržeb)
Drobné	Do 10	do 9 mil. Kč	do 18 mil. Kč
Malé	Do 50	do 100 mil. Kč	do 200 mil. Kč
Střední	Do 250	do 500 mil. Kč	do 1 mld. Kč
Velké	Nad 250	nad 500 mil. Kč	nad 1 mld. Kč

C. Členění podniků – podle právní formy

- podniky jednotlivce
- obchodní společnosti
- družstva
- státní organizace
- zvláštní právní formy podnikání

Literární zdroje:

- HUČKA, M., FRANEK, J., ČVANČAROVÁ, Z. *Základy podnikání a podnikatelský proces*. GRADA Publishing, a.s., 2021
- ŠIMAN, J., PETERA, P. *Financování podnikatelských subjektů. Teorie pro praxi*. Praha: C.H. Beck, 2010
- VOCHOZKA, M., MULAČ, P. a kol. *Podniková ekonomika*. GRADA Publishing, a.s., 2012
- ŽIVĚLOVÁ, I. *Podniková ekonomika*. Brno: Mendelova univerzita, 2013.

Děkuji za Vaši
pozornost 😊